MATICA SLOVENSKÁ

Táto celonárodná kultúrna ustanovizeň Slovákov vznikla 4. augusta 1863. Pre Slovákov sa zrodil spolok, ktorý mal povzniesť národný život. Jej predsedom sa stal Štefan Moyses, po jeho smrti v roku 1869 Jozef Kozáček, podpredsedom Karol Kuzmány, tajomníkmi Pavol Mudroň a Michal Chrástek. Čestným podpredsedom sa stal Ján Francisci.

Prvú zmienku o potrebe založiť Maticu slovenskú vyslovil Pavol Jozef Šafárik v liste Jánovi Kollárovi v roku 1827 pod vplyvom vzniknutia Matice srbskej, ktorá bola prvou slovanskou maticou založenou v roku 1826. Účinkovanie Matice českej (od roku 1831) dalo reálnejšie predstavy aj slovenským vzdelancom. Myšlienky sa chopili štúrovci, ale ich plány sa neuskutočnili. Vznik Matice slovenskej bol výsledkom snáh slovenských demokraticky orientovaných národovcov na Memorandovom zhromaždení v Martine v roku 1861. Matica bola postavená na spolkovom základe, odkázaná na dary a obete ľudových vrstiev a národne uvedomelej inteligencie. Mala národnobuditeľské poslanie, napomáhala a podporovala rozvoj vedy, umenia a literatúry, čím chcela prispieť k odstráneniu biedy a k hospodárskemu povzneseniu slovenského ľudu.

Zakladajúcimi členmi sa stali tí, ktorí Maticu podporili najmenej 100 zlatými. Riadnymi členmi boli takí, ktorí platili 6 zlatých ročne. Podporujúcim členom sa mohol stať každý, kto prispel ročne najmenej 50 grajciarmi. Po založení mala Matica slovenská 501 zakladateľov, z ktorých bolo 31 z Gemera-Malohontu. Riadnych členov bolo 484 a 125 podporujúcich. Z nich bolo z Gemera-Malohontu 39 riadnych a 9 podporujúcich.

Z Revúcej pri zrode Matice slovenskej stáli: Karol Štefančok a Matej Nandrássy ako zakladajúci členovia a August Horislav Škultéty, Rudolf Homola, Samuel Ormis a Samuel Hlaváč (učiteľ) ako riadni členovia. Pre revúcke gymnázium mohol byť vznik Matice oporou, a v skutočnosti ním aj bol.

Zdroj: Dušan Dubovský - Revúca kolíska slovenského stredného školstva